

«Листи як дзеркало душі»

Таємниці листування для відомих осіб після їхньої смерті не існує, особливо коли це такі видатні люди як Лариса Петрівна Косач-Квітка.

Що ми знаємо зі школи про неї? Що вона народилась Новограді-Волинському, а померла в Грузії? Що вона була донькою Олени Пчілки? Що в неї був туберкульоз кісток, через що вона крізь сльози сміялась? Школа через неідеальну програму будує всередині нас цегляну стіну ідеалізованої особи автора, але ми забуваємо, що кожен письменник — це перш за все Людина.

Лесю Українку зображають як страждальницю, яка боролась із невиліковною хворобою, мандрувала світом, однак була приречена на швидку смерть, та разом зі своєю Мавкою страждала від нерозділеного кохання. Але для того, аби зрозуміти, ким дійсно була Лариса Петрівна, потрібно звернутися до її листів.

Перед збіркою листів опубліковано есе Віри Агеєви «Я обізвуся до них...», у якому авторка розвінчує міфи про Лесю Українку, які з'явилися під час радянської епохи. А згодом текст від упорядника, який теж виявляє своє ставлення до Лариси Косач, а також зазначає, що вони додали в листи те, що було колись прибрано цензурою та зберегли усі застарілі слова та їхнє написання.

Книга **«Леся Українка. Листи 1876 – 1897»** — перша із трилогії епістолярної творчості письменниці. Це факти, які не пишуть у підручниках. Десь сентиментальні, десь закличні, але живі думки. Та й де можна дізнатися про те, що Леся Українка не любила шити, як не від неї самої? Де ще можна дізнатися, що Леся «бавилися» із дозуванням лікарських засобів? А її ставлення до власних творів? Опис рутини, яка переслідує кожного із нас, робота, обурення — споріднює нас із Великими Людьми.

Найбільш емоційно-потужні листи приходять на кінець книги, де провідним мотивом стає хвороба письменниці та те, як усі переживають за неї, окрім самої Лесі. «І само пройде», — стає девізом для Лариси, вона не хоче навантажувати родичів своїми проблемами.

Чуттєві листи Великої Письменниці складені в хронологічній послідовності. Хоча й листи передруковані, збережено усі підкреслення, які робила сама Леся. А в кінці можна переглянути фотографії листів, Лесі Українки й її родини. У Лариси Косач був дуже гарний почерк, а також вона незвично писала букву «т», малювала її, немов стрілу.

Епістолярна творчість Лесі допомагає прослідкувати стиль та хід її думок не тільки у творах. Наприклад, Лариса дуже любила використовувати французькі слова, вони впліталися із українськими, створюючи цілісність її думки.

Читаючи листи, можна побачити як Леся зростала та як зростала її думка. Вона писала, як до своїх родичів, так і до Франка, якого називала Добродієм.

«Люба мамочко», «Любий Друже», завжди ласкаво вона звертається до своїх адресатів, і підпис для них «Твоя Леся», «Ваша Леся» або просто «L».

Читаючи, іноді забуваєш, що це не вигадані думки та почуття, бо настільки майстерно володіла Леся Українка словом, виражала у своїх листах думки так само гарно, як і в художній літературі.

Це жива людина. Це відображення тієї епохи, проблеми якої досі актуальні.

Зараз епістолярний жанр зникає, його замінюють переписки в соціальних мережах, і, можливо, через кілька років будуть книги із переписками відомих людей. Але це не можна порівняти із красою епістолярного жанру, із його звертаннями, подяками та довгими розлогими думками, які можна було розширювати та розширювати тоді, коли нікуди не потрібно було поспішати.

Кебікова Кристина, студентка 2 курсу факультету журналістики, реклами та видавничої справи ОНУ імені І. І. Мечникова